

Foto: Marc van Woudenberg

Fietsen in cijfers

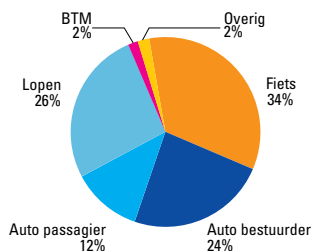
Nederland, fietsland

Er wordt in Nederland veel gefietst. In geen enkel ander land in de wereld met een vergelijkbaar welvaarniveau wordt zoveel gefietst. Nederlanders fietsen vooral omdat ze het een prettig en betrouwbaar vervoermiddel vinden: 84% van de Nederlanders heeft een positief oordeel over de fiets. Van de regelmatige fietsers oordeelt 95% positief en zelfs van de niet-fietsers heeft meer dan de helft nog een positief oordeel over de fiets. Nederlanders dichten de fiets de volgende kwaliteiten toe: rustig, geen ergernissen, op jezelf zijn, geen vertragingen, altijd op tijd komen en goedkoop. Ook de onafhankelijkheid en flexibiliteit worden hoog gewaardeerd, slechts iets minder dan bij de auto. (Bron: Min. I&M-KIM)

Hoeveel wordt er in Nederland gefietst?

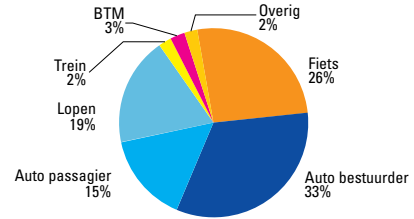
Een kwart van al onze verplaatsingen en een derde van alle verplaatsingen tot 7,5 kilometer, doen we met de fiets. Dat zijn jaarlijks ruim 4,5 miljard fietsritten. Daarbij leggen we 15 miljard kilometer af. Gemiddeld maakt een Nederlander ieder jaar 300 fietsritten goed voor ruim 900 kilometer.

1. Vervoerswijzekeuze verplaatsingen tot 7,5 km

Bron: MON 2007

2. Vervoerswijzekeuze alle verplaatsingen

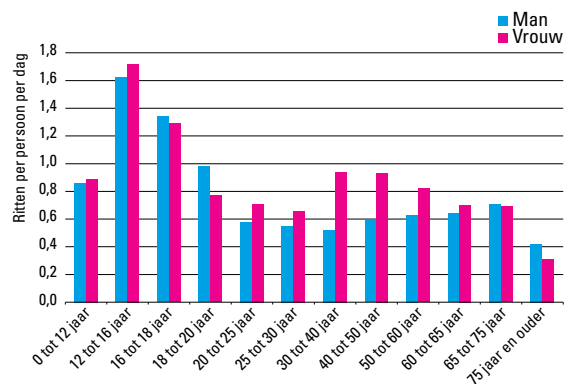
Bron: MON 2007

In totaal leggen Nederlanders in eigen land jaarlijks bijna 200 miljard kilometers af. 75% daarvan in de auto, 9% in de trein, 8% op de fiets, 3% in bus, tram en metro, 2% lopend en 3% anders (brom/snorfiets, motor e.d.)

Wie fietsen er in Nederland?

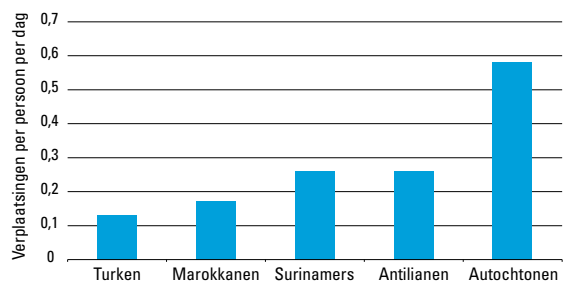
In Nederland fietst bijna iedereen: jong en oud, mannen en vrouwen, arm en rijk, autobezitters en auto-lozen. 13,5 miljoen Nederlanders (84%) hebben een fiets, of meerdere. Vrouwen fietsen vaker dan mannen, autochtonen veel vaker dan allochtonen.

3. Aantal fietsritten per persoon per dag verdeeld naar leeftijd

Bron: MON 2007

4. Fietsgebruik in verplaatsingen per persoon per dag naar bevolkingsgroep

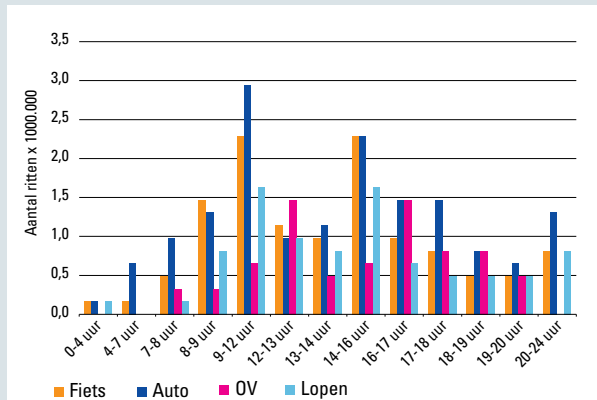

Bron: LAS 2005

Wanneer wordt er gefietst in Nederland?

Nederlanders fietsen eigenlijk altijd veel. Wel wordt in de lente en de zomer meer gefietst dan in de herfst en de winter. Ook gedurende de week zijn er verschillen. Op een doordeweekse dag maken ongeveer 5 miljoen mensen gemiddeld ruim 14 miljoen fietsritten, op maandag en donderdag 1 miljoen meer dan op de andere dagen. Op een zaterdag worden 11,5 miljoen fietsritten gemaakt en op een zondag 6,5 miljoen. Doordeweeks tussen 8.00 uur en 18.00 uur worden gemiddeld per uur meer dan 1 miljoen fietsritten gemaakt, met als hoogtepunt tussen 8.00 en 9.00 uur met 1,75 miljoen fietsritten. Dan wordt er veel naar werk en school gefietst. Onder andere in dat uur rijden er meer fietsen dan auto's.

5. Gebruik vervoermiddelen over de dag (ritten in miljoenen)

Bron: MON 2007

Fietsen op een doordeweekse dag

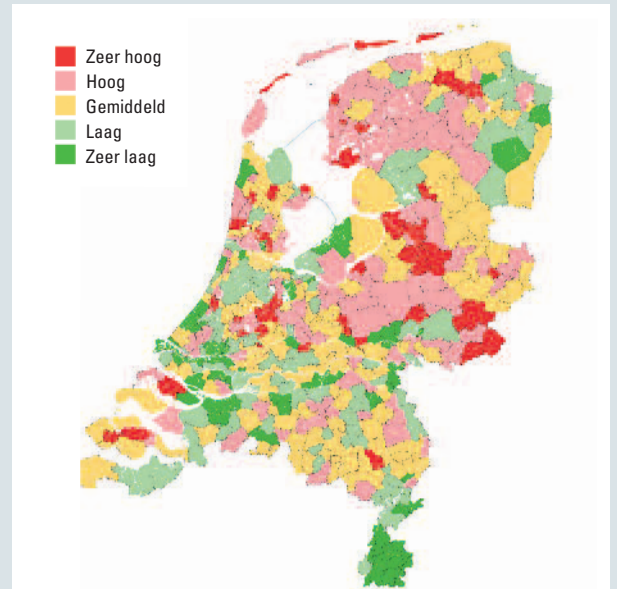
08.00 uur.	Al 750.000 fietsritten gemaakt. De meeste naar het werk.
08.30 uur.	De meeste kinderen zitten op school. Dat zijn dus 1,2 miljoen fietsritten erbij.
09.00 uur.	De meeste mensen zijn op hun werk en ook de studenten gaan aan de slag. De teller staat op 2,5 miljoen fietsritten.
12.00 uur.	Nog eens 2,5 miljoen fietsritten erbij. In de ochtend zijn er veel verschillende motieven waarom de fiets wordt gepakt. De teller staat op 5 miljoen fietsritten.
13.00 uur.	1,5 miljoen ritten erbij. Veel basisschoolleerlingen die snel naar huis gaan voor een boterham. De teller staat op 6,5 miljoen fietsritten.
14.00 uur.	Nog 1,2 miljoen fietsritten erbij.
16.00 uur.	De meeste scholieren zijn uit. Fietsen naar vrienden, naar de sportclub etc. In de afgelopen twee uur 2,5 miljoen fietsritten. De teller staat boven de 10 miljoen.
17.00 uur.	Nog 1,2 miljoen fietsritten erbij. De avondspits is begonnen en veel mensen doen hun boodschappen, kinderen gaan naar de sportclub.
18.00 uur.	De meeste mensen zijn thuis. Weer 1,2 miljoen fietsritten erbij.
24.00 uur.	Nog 1,75 miljoen fietsritten erbij gekomen. Veel club-sporters, cursisten, vergadersaars en mensen die uitgaan.

5 Miljoen fietsers hebben ruim 14 miljoen fietsritten gemaakt.

Waar wordt er gefietst?

Binnen de bebouwde kom wordt overduidelijk meer gefietst dan daarbuiten. Daarnaast zijn er grote verschillen in fietsgebruik tussen gemeenten variërend van rond de 50% op de kortere afstanden (tot 7,5 kilometer) in bijvoorbeeld Zwolle, Groningen, Veenendaal en Goes tot nog geen 25% in bijvoorbeeld Waalwijk, Rijswijk, Rotterdam en Lelystad.

6. Fietsgebruik tot 7,5 km per gemeente

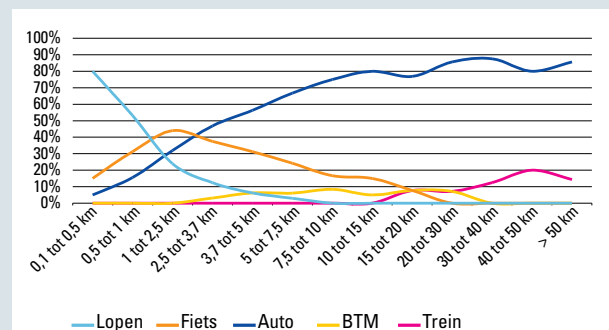

Bron: CBS, MON

Hoe ver fietsen we?

Een gemiddelde fietsrit is gemiddeld ruim 3 kilometer en kost ons een klein kwartier. Driekwart van de fietsritten is korter dan 3,7 kilometer. Tussen de 1 en 4 kilometer is de fiets het belangrijkste vervoermiddel. Tot 1 kilometer wordt het meest gelopen en bij meer dan 4 kilometer wordt de auto het meest gebruikt. Tot 20 kilometer wordt er meer gefietst dan met de trein of bus gereden.

7. Aandeel vervoerwijzen naar afstandsklasse

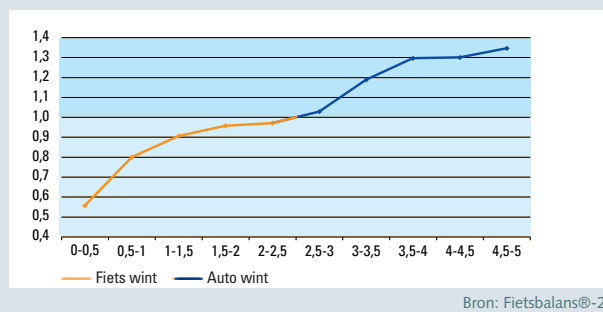

Bron: MON 2007

Ben je in de stad per fiets sneller?

In de stad is de fietser gemiddeld 5% sneller op de bestemming dan de automobilist, in de grotere steden (vanaf 100.000 inwoners) zelfs meer dan 10% sneller. Bij verplaatsingen met afstanden tot 3 kilometer wint de fiets bijna altijd, vanaf 4 kilometer meestal niet. Dat is dan inclusief parkeren en lopen naar de ingang van je bestemming. (Bron: Fietsbalans®-2).

8. Reistijdverhouding fiets/auto naar hemelsbrede afstand (in km)

Waarvoor gebruiken we de fiets?

De fiets gebruiken we vooral voor alledaagse verplaatsingen: naar de winkel, school, werk, familie, vrienden, horeca of cultuur. Minder dan 10% van alle fietsritten zijn recreatief of sportief.

9. Fietsverplaatsingen naar motief

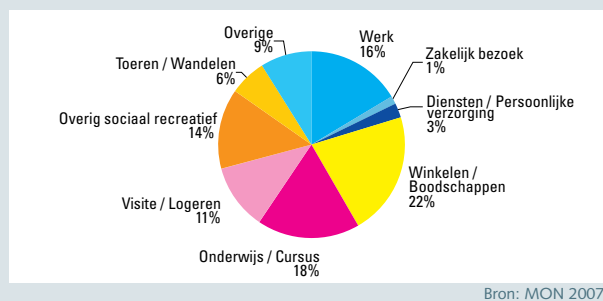

Foto: Bas de Meijer

Hoe belangrijk is de fiets voor onze verplaatsingsbehoefte?

Voor de meeste motieven is de fiets een belangrijk vervoermiddel. De fiets is bijvoorbeeld goed voor de helft van de ritten naar school en universiteit, een kwart van de ritten naar het werk en ruim een kwart van de ritten naar de winkel.

10. Aandeel fiets in verplaatsingen

Motief	Fietsaandeel
Werk	25%
Zakelijk bezoek	11%
Diensten / Persoonlijke verzorging	18%
Winkelen / Boodschappen doen	28%
Onderwijs / Cursus volgen	50%
Visite / Logeren	21%
Sociaal recreatief overig	31%
Toeren / Wandelen	16%
Overige	26%

Bron: MON 2007

Kan het fietsgebruik nog verder groeien?

De fiets concurreert vooral goed met andere vervoermiddelen op de kortere afstand. 70% van alle ritten is korter dan 7,5 kilometer. Van alle autoritten is meer dan 50% korter dan 7,5 kilometer. Dat is voor de meeste mensen minder dan een half uur fietsen. Een deel daarvan is dus zeker te vervangen door de fiets. Ook de grote verschillen in fietsgebruik tussen gemeenten laten zien dat er nog veel groei mogelijk is.

11. Aandeel verplaatsingen < 7,5 km

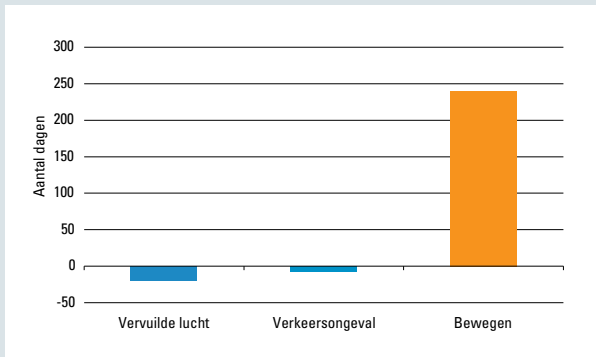
Totaal	70%
Fiets	92%
Autobestuurder	51%
Autopassagier	54%
Lopen	100%
BTM	42%
Trein	2%
Overig	60%

Bron: MON 2007

Hoe gezond en veilig is fietsen?

Diverse onderzoeken tonen aan dat voldoende bewegen het risico op gezondheidsklachten reduceert. Over langere termijn gaat het onder andere om 20-30% risicoreductie bij sterfte, ± 40% risicoreductie bij coronaire hartziekten, 20-25% risicoreductie bij een beroerte, ± 40% risicoreductie bij diabetes mellitus type 2 en 20-40% risicoreductie bij borstkanker. De korte termijn effecten zijn: minder kans op een depressie, verhoogde kwaliteit van leven, verbetering fitheid en vermindering van (ernstig) overgewicht. (Bron: VU) Fietsen is een prima manier van bewegen. En hoewel vooral in de steden een fietser wordt blootgesteld aan vuile lucht en de kans loopt op een ongeval, wegen de positieve gevolgen van fietsen daar ruim tegen op.

12. Af- en toename van de levensverwachting van fietsers in steden t.o.v. automobilist

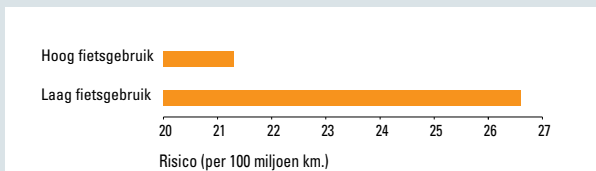

Bron: IRAS - Universiteit Utrecht, 2010

De fiets is in Nederland een veilig vervoermiddel. Het risico om als fietser slachtoffer te worden van een ernstig ongeval is in Nederland het laagste in de wereld. Daarvoor zijn twee belangrijke verklaringen: de grote hoeveelheid fietsers en de aanleg van gescheiden infrastructuur voor fietsers (fietspaden). Mede door het ontbreken van kreukelzone of airbag is fietsen echter niet zonder risico. Een kwart van de dodelijke verkeersslachtoffers is een fietser en ruim de helft van de ziekenhuisopnames door een verkeersongeval is een fietser. Tweederde van alle fietsongevallen is enkelzijdig en de helft daarvan wordt mede veroorzaakt door één of meer infrastructuurgerelateerde factoren (Bronnen: RWS-DVS, SWOV).

In gemeenten waar veel wordt gefietst is het risico van een ongeval met ernstig letsel voor de fietser substantieel lager dan in gemeenten waar weinig wordt gefietst.

13. Fietserletselrisico in steden

Bron: RWS-DVS, MON, Fietsbalans@-2

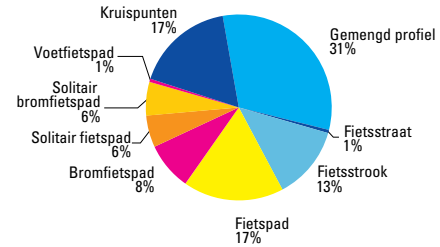
Hoe hoog zijn de uitgaven voor fietsinfrastructuur in Nederland?

Jaarlijks geven de Nederlandse overheden ruim 400 miljoen euro uit aan fietsinfrastructuur. Per afgelegde fietskilometer is dat net zoveel als in Vlaanderen en Denemarken. Die 400 miljoen is inclusief fietsparkeervoorzieningen en exploitatiekosten van stallingen, maar exclusief (het fietsaandeel van) inrichting van nieuwbouwgebieden en herinrichting en groot onderhoud van oude gebieden. (Bronnen: Fietsberaad, MON) Schatten we deze posten op 200 miljoen in, dan kost elke door een fietser afgelegde kilometer 4,3 cent. Dat is heel veel lager dan de *overheidskosten* van een afgelegde reizigerkilometer in het stad- en streekvervoer: alleen al voor het *exploitatie*deel (dus exclusief haltes, busbanen en wegonderhoud) komt dat uit op 22 cent per afgelegde kilometer. (Bronnen: MON, NEA)

Hoeveel fietspaden zijn er in Nederland?

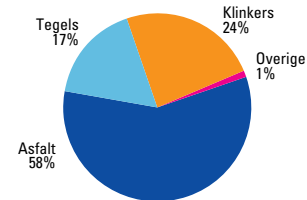
Volgens de laatste telling van het CBS uit 1996 had Nederland toen 17.075 kilometer fietspad en 1909 kilometer fietsstrook. Uit een analyse van de digitale kaarten van de Fietsersbond en Fietsrouteplanner blijkt dat er in Nederland momenteel zeker 29.000 kilometer fietspad is en zeker 4700 kilometer weg voorzien is van fietsstroken. Binnen de bebouwde kom rijdt een fietser gemiddeld op 50% van de ritafstand over een fietspad of fietsstrook en op 59% van de ritafstand over asfalt. (Bron: Fietsersbond Fietsbalans@-2)

14. Wegvaktypen binnen de bebouwde kom

Bron: Fietsbalans@-2

15. Verhardingssoorten binnen de bebouwde kom

Bron: Fietsbalans@-2

Hoeveel fietsenrekken staan er in Nederland?

Over het aantal fietsenrekken in Nederland zijn geen cijfers beschikbaar. Alleen bij treinstations weten we hoeveel er staan: 84.500 bewaakt, 15.500 kluizen en tenminste 230.000 onbewaakt. (Bron: ProRail). Uit onderzoek van de Fietsersbond blijkt dat bij belangrijke bestemmingen voor fietsers vaak tekorten bestaan, vooral bij winkelgebieden, trein- en busstations, basisscholen, sportvelden en horecaconcentraties. Daarnaast heeft driekwart van de fietsparkeervoorzieningen geen (goed bereikbare) aanbndmogelijkheid om de fiets extra tegen diefstal te beschermen.

16. Fietsparkeren bij veelbezochte locaties

	onvoldoende rekken	geen aanbindmogelijkheid
Winkelgebieden	70%	62%
- Centraal winkelgebied	93%	45%
Trein- en busstations	80%	30%
Onderwijs	54%	97%
- Basisscholen	70%	97%
Sportvoorzieningen	49%	91%
- Sportvelden	63%	97%
Uitgaansgelegenheden	52%	60%
- Horecagebied / discotheek	86%	66%
Overige locaties	54%	70%
Totaal	62%	74%

Bron: Fietsbalans@-2

Hoeveel fietsen zijn er in Nederland?

In Nederland zijn 18 miljoen fietsen. 13,5 miljoen inwoners van 4 jaar en ouder (84%) bezit een fiets. Die 13,5 miljoen fietsbezitters bezitten dus gemiddeld 1,3 fietsen. Jaarlijks worden circa 1,3 miljoen nieuwe fietsen verkocht met een totale waarde van bijna 1 miljard euro. De helft daarvan is een gewone toer- of stadsfiets. De laatste jaren neemt de verkoop van elektrische fietsen spectaculair toe.

17. Aantal verkochte nieuwe fietsen naar categorie

	2009	2008	2007	2006	2005
Totaal (x 1000)	1281	1337	1401	1322	1239
Stadsfiets	632	677	846	784	675
Hybride fietsen	205	224	141	197	206
Kinderfiets	172	183	227	201	207
Elektrische fiets	153	134	89	44	34
Overig	119	119	98	96	117

Bron: BOVAG-RAI, GfK Panel Services

Hoeveel fietsen worden er jaarlijks in Nederland gestolen?

Angst voor fietsdiefstal is een veelgenoemde reden voor automobilisten om op de korte afstand de auto te pakken. (Bron: CCV) Er bestaat grote onduidelijkheid over het aantal fietsdiefstallen per jaar. Dat komt vooral omdat lang niet van alle fietsdiefstallen aangifte wordt gedaan. Het CBS doet in twee verschillende onderzoeken schattingen van de werkelijke omvang van fietsdiefstal. Volgens de oude methode is fietsdiefstal gedaald van 909.000 in 2005 naar 541.000 in 2009. De nieuwe en betrouwbaardere methode komt met een veel hoger fietsdiefstalcijfer: in 2008 858.000 dat in 2009 met 4,5% is gestegen tot 897.000.

Hoe hard wordt er gefietst?

De meeste mensen fietsen in een tamelijk rustig tempo: tussen de 15 en 18 km per uur. Het kan uiteraard veel sneller. Het absolute wereldsnelheidsrecord fietsen (achter een auto als gangmaker) staat sinds 1995 op 269km/h op naam van de Nederlander Fred Rempelberg. Op een ligfiets heeft de Canadees Sam Whittingham in 2009 een snelheid gehaald van 133 km/u.

Regent het niet te vaak om te fietsen?

Volgens de statistieken van het KNMI regent het slechts 6,5% van de tijd. Hoe langer je buiten bent hoe groter uiteraard de kans dat je nat wordt van de regen. Wie een uur buiten is, heeft een kans variërend van 0,09 in mei tot 0,16 in december om nat te worden.

De Fietsersbond behartigt de belangen van alle fietsers in Nederland en zet zich in voor meer en betere mogelijkheden om te fietsen.

De Fietsersbond is in 1975 opgericht en heeft 35.000 leden, 150 lokale afdelingen en 1500 actieve vrijwilligers die zorgen dat de belangen van fietsers overal in Nederland meetellen. Op het landelijk bureau in Utrecht werken 40 professionals aan onderzoek, lobby, digitale fietsrouteplanners, fietslessen, gedrag- en stimuleringscampagnes, publiciteit en consumentenvoorlichting. De Fietsersbond zet zich in voor alle zaken die het fietsen veiliger en plezieriger maken: veilige fietsroutes en kruisingen, gedegen onderhoud van fietspaden, goede stallingmogelijkheden, betrouwbare producten, aanpak fietsdiefstal, dode hoekspiegels op vrachtwagens, buitenairbags op auto's, enzovoort. Leden ontvangen iedere twee maanden een hoog gewaardeerd tijdschrift en krijgen korting bij meer dan 500 fietswinkels en andere organisaties.

Lid worden? Ga naar www.fietsersbond.nl/lid. Daar ziet u ook wat uw welkomstcadeau is.

Uitgave: Fietsersbond 2011, www.fietsersbond.nl/feitenencijfers
Vormgeving: WAT ontwerpers

Deze uitgave is gemaakt door de onderzoekers van de Fietsbalans@.